

گلشن مهر

روزنامه

گلشن مهر شناسنامه گلستان است

سه شنبه ۱۴ مردادماه ۱۳۹۹/ سال بیست و یکم/ شماره ۸/ ۲۰۴۸/ صفحه ۲۵۰/ تومان

ویژه نهضت مشروطه ملت ایران

بمناسبت ۱۴ مرداد

«۳-۵»

یادداشت اول

محدودیت منابع آبی استان و وظیفه ی ما

■ با مسئولیت سردبیر

کم آبی مشکلی جهانی است. حیات همه ی موجودات زنده روی این کره ی خاکی وابسته به آب است. بنابراین حفظ منابع آبی موجود یک انتخاب نیست بلکه یک ضرورت است. تک تک ما وظیفه داریم راهکارهای صرفه جویی در مصرف آب و حفظ منابع آبی را یاد بگیریم و به فرزندانمان نیز بیاموزیم. در حال حاضر در بسیاری از شهرها و روستاهای استان با محدودیت منابع آب و کمبود آب شرب سالم مواجهیم. رشد روز افزون جمعیت، خشکسالی های پی در پی، افزایش تقاضا و نا همگونی توزیع مکانی و زمانی این ماده ی حیاتی و همچنین کشت بی رویه شالی در سالهای اخیر در استان موجب شده تا در استان سرسبز گلستان که جزو استان های شمالی کشور است و طبیعتاً نباید مشکل کم آبی داشته باشد تامین آب شرب یک دغدغه ی اساسی باشد. در واقع ما از یک سو با منابع آبی محدود روبرو هستیم و از سوی دیگر با توجه به تنوع نیاز های افراد جامعه و ارتقاء سطح رفاه عمومی، میزان مصرف روز به روز در حال افزایش است. با مصرف بیشتر از سفره های آب زیر زمینی و کمبود بارش ها اگر با همین ترتیب آب مصرفی استان به حوزه ی کشاورزی و برای کاشت محصولات آب بر صرف شود، تا خشکسالی فاصله ی چندانی نخواهیم داشت. اما اگر هر فرد بر میزان آب مصرفی خودش صرفه جویی داشته باشد یقین بدانیم که کمکی به حل این بحران کرده است. بهینه کردن مصرف آب مستلزم چهار رویکرد است از جمله اصلاح قوانین و مقررات، اصلاح تاسیسات و تجهیزات، ترویج استفاده از تجهیزات کاهنده ی مصرف آب و آموزش همگانی و اقدامات فرهنگی. آگاهی بخشی و اطلاع رسانی برای صرفه جویی در مصرف آب بسیار مهم است. همه ی ما برای حفاظت از این ثروت طبیعی و نگه داری از آن برای آینده فرزندانمان مسوولیم. از طریق آموزش به کودکان و تقویت حس مسوولیت پذیری آنان می توان به نسلی با آگاهی و حساسیت نسبت به حفاظت از آب و منابع آبی امیدوار بود.

هالا احمر گلستان در پوشش امدادی حوادث موفق است

«۶»

تولد اسرائیل و سوالات بی جواب!

«۶»

در فضیلت تفاوت و آزادی اندیشه

«۳»

نظارت را بیشتر کنید

■ نباید منتظر بمانیم وضعیت سفید شود و تعطیلی ها را برداریم

تضمینی وجود ندارد که دوباره وضعیت قرمز نشود

«۲»

دختران فقر

داد: همچنین مقرر شد اطلاع رسانی به کودکان و نوجوانان از طریق کانال دانش آموزی تحت نظر آموزش و پرورش، اداره کل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، کانال گروه های مردمی، انجمن های فعال در حوزه کودک و کانال های مربوط به ادارات مرتبط با حوزه کودک در صورت امکان مانند بهزیستی، کمیته امداد و... انجام پذیرد.

بر پروتکل های بهداشتی و رعایت فاصله اجتماعی برنامه ریزی شده است. فائزه عبداللهی با اشاره به برنامه های جایگزین این ستاد در ایام محرم ویژه کودک و نوجوان افزود: برگزاری مسابقات مجازی با موضوعات نقاشی کودکان و نوجوانان با موضوع محرم، عکس، فیلم و خوشنویسی با موضوع محرم از جمله برنامه های جایگزین این ستاد در ایام محرم است. وی ادامه

اولین جلسه کارگروه استانی کودک و نوجوان محرم ۱۴۴۲ در کمیسیون بانوان و خانواده شورای اسلامی شهر گرگان با حضور نماینده ادارات و تشکل های مردمی تشکیل شد. به گزارش روابط عمومی اداره کل تبلیغات اسلامی گلستان، رئیس کمیسیون بانوان و خانواده شورای اسلامی شهر گرگان اظهار کرد: ارائه برنامه ها و طرح های سوگواری اباعبداله الحسین (ع) با تاکید

برگزاری کارگروه استانی کودک و نوجوان ستاد محرم

نظارت رایبشتر کنید

دادستان مرکز استان گلستان گفت: به جای اینکه برخی اصناف از جمله رستوران‌ها را تعطیل کنیم، نظارت‌ها را افزایش دهیم و تنها با واحدهایی که پروتکل‌ها را رعایت نمی‌کنند، برخورد کنیم. سیدرضا سیدحسینی، با اشاره به مشکلات اقتصادی که به خاطر تعطیلی در برخی اصناف به وجود آمده است، اظهار کرد: در کنار اهمیت سلامت مردم، وضعیت اقتصادی آنها نیز مهم است. وی افزود: دولت اگر می‌تواند به این اقبال کمک کند، مشاغل را تعطیل کند و اگر نمی‌تواند، با رعایت پروتکل‌ها این اماکن را بازگشایی کند. اینکه منتظر بمانیم وضعیت سفید شود و تعطیلی‌ها را برداریم، درست نیست و تضمینی وجود ندارد که دوباره وضعیت قرمز نشود. با توجه به اینکه ویروس کرونا تا زمانی که درمان آن کشف نشده همچنان در جامعه وجود خواهد داشت، باید به این سمت برویم که رعایت پروتکل‌ها در جامعه به یک فرهنگ تبدیل شود. دادستان مرکز استان گلستان بیان کرد: باید تلاش کنیم تجمعاتی که قابل کنترل نیستند را جمع کنیم. با جمع شدن عروسی‌ها و مراسمات عزای بود که آمار بیماران کرونا کاهش پیدا کرد. سیدحسینی گفت: نیاز است مراکزی که می‌توان آنها را با رعایت پروتکل‌های بهداشتی کنترل کرد، بازگشایی شود و در عین حال نظارت‌ها بیشتر شود.

»»»

مسمومیت ۳۵۰ نفر در محمدآباد گرگان

رئیس دانشگاه علوم پزشکی گلستان از مسمومیت ۳۵۰ نفر از اهالی روستای محمدآباد گرگان خبر داد و گفت: برآورد اولیه ما عفونت ویروسی بوده اما ظاهراً چنین نیست. به گزارش روابط عمومی، عبدالرضا فاضل اظهار کرد: سه روز پیش گزارشی از بهداشت رسید مبنی بر اینکه در روستای محمدآباد حدود ۳۰۰ الی ۳۵۰ نفر علائم اسهال و استفراغ دارند. وی افزود: در مقطع اول تصور می‌شد که این افراد به کرونا مبتلا بوده و همچنین آلودگی آب و محیط هم بررسی شد که تا پایان هفته گزارش آن خواهد رسید. فاضل بیان کرد: برآورد اولیه ما عفونت ویروسی بوده اما ظاهراً چنین نیست و آلودگی محیطی مطرح است. وی با بیان اینکه زمانی که بررسی‌ها کامل شد نتایج اعلام خواهد شد، گفت: تاکنون گزارشی از تب کریمه کنگو در استان نداشتیم و ممکن است بعد از عید قربان به دلیل استفاده از گوشت گرم مواردی را شاهد باشیم.

در فضیلت تفاوت و آزادی اندیشه

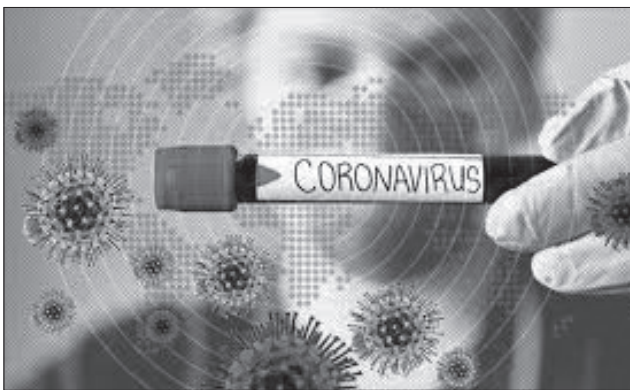
■ دکتر سیدعلی میرموسوی

آرنت تحلیل خود از وضع بشری را با سخنی پر اهمیت درباره انسان آغاز می‌کند: ما در جهانی از پیش موجود زاده می‌شویم، ولی هر انسانی آغازی جدید و آزاد است تا تفاوتی را پدید آورد. از نظر او مسئله جاودانگی، دغدغه همیشگی و پایدار بشر بوده است. جاودانگی انسان نیز به تفاوتی بستگی دارد که در دوره کوتاه زندگی خود می‌آفریند. هر چه این تفاوت با ارزش تر باشد، آفریننده آن جاوید تر خواهد شد. زنده یاد احمد شاملو نیز در سخنی به یاد ماندنی می‌گفت انسان اتفاقی به دنیا می‌آید، ولی مرگ یک واقعیت است. الگوهای ما تنها به زندگی می‌اندیشیدند. ما در فاصله زندگی و مرگ فرصت داریم خود را جادوانه کنیم؛ جاودانگی در انسانیت! انهم در فرصتی که بی‌شرمانه کوتاه است. *تفاوت و ناهمسانی همچنان که قرآن نیز از آن سخن گفته، اقتضای آفرینش و زیست آدمی است. با وجود این در جهان قدیم و جوامع سنتی، نه در عالم اندیشه از فضیلت ناهمسانی سخنی بود و نه در عرصه عمل شرایط برای ظهور تفاوت چندان فراهم بود. آثار این فرهنگ را امروز هم می‌توان در جوامع در حال گذار به آسانی دید. سال‌ها پیش از گردشگری اروپایی که به ایران آمده بود، نظر وی را درباره مردم ایران جویا شدند، او با تجلیل از برخی ویژگی‌های ایرانیان از این که بسیاری زنان ایرانی چادر مشکی

به سر می‌کنند و بیشتر مردم خودروی سفید سوار می‌شوند، اظهار شگفتی کرده بود. این شگفتی ریشه در فرهنگ جهان مدرن دارد که ناهمسانی را ارج می‌نهد و به تفاوت اصالت می‌دهد. *در جهان مدرن در پرتو فردگرایی و آزادی نه تنها فرصت بسیار بیشتری برای ظهور ناهمسانی فراهم شد، بلکه تفاوت و در نتیجه تکرر فضیلت یافت. حتی می‌توان گفت شناسایی حقوق بشر نیز ابتکاری در این راستا بود، تا آدمیان بتوانند با احترام به تفاوت‌های گوناگون یکدیگر، بی‌هیچ تبعیضی از حقوقی یکسان برخوردار شوند. به بیانی دیگر نفی تبعیض و حفظ تفاوت دو روی یک سکه اند؛ اولی در واقع تدبیری برای پاسداشت دومی است. خشونت نیز در اصل حذف تفاوت و در برابر رواداری احترام به تفاوت است. انسان مدرن می‌کوشد تا از فرصت زندگی بهره‌برد و در هر زمینه‌ای که بتواند از خود تفاوتی هر چند اندک بر جای گذارد. * نظام‌های ایدئولوژیک اما بر نفی تفاوت استوارند و بقای آن‌ها بر همسان‌سازی استوار است. آنها می‌کوشند بر ناهمسانی‌ها سرپوش بگذارند و همه را یکسان و همانند جلوه دهند. آرمان شهر آن‌ها جامعه‌ای یکدست و یکصداست، افرادی که یکسان بیندیشند و همسان زندگی کنند. سرشت زندگی بشر، اما با این آرمان همسو نیست، از این رو ناهمسانی‌ها به شکل‌های آشکار و

افت شدید تعداد بیماران کرونایی قابل اعتماد نیست

پیامبر اعظم (ص) هم ۳۰ درصد کاهش تعداد بستری‌ها را شاهد هستیم. عارف نیا گفت: تعداد بیماران کرونایی بستری در بیمارستان‌های گنبدکاوس به ۱۶۰ نفر رسیده است. معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی گلستان اضافه کرد: در علی آبادکتول روند بستری تغییری نکرده و در آزادشهر و آق‌قلا هم کاهش اتفاق افتاده است. وی ادامه داد: در بیمارستان بندرترکمن تغییری نداشتیم اما در کردکوی و بندرگز تعداد بستری همچنان بالا است. عارف نیا اضافه کرد: در گرگان هم تعداد بستری‌ها کاهش یافته و از ۲۴۰ نفر به ۱۷۳ نفر رسیده است. طبق گفته وی بیشتر آمار بستری‌ها در افراد بالای ۴۰ سال است و در ۲۱ درصد بالای ۶۱ سال هم منجر به فوت می‌شود.

آتی این روند صعودی شود. وی بیان کرد: در بیمارستان مطهری گنبدکاوس تعداد بیماران از ۴۰ به ۲۰ رسیده و در بیمارستان شهدا ۵۰ درصد و در بیمارستان

هم کاهش آمار محتمل بود. معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی گلستان تأکید کرد: افت شدید تعداد بیماران کرونایی قابل اعتماد نیست و ممکن است در روزهای

عملیات اجرایی مدرسه سیل زده ابوحنیفه روستای سقریلقی آق‌قلا بعد از گذشت ۱۶ ماه آغاز و این پروژه تحویل پیمانکار شد. به گزارش خبرنگار مهر، مدرسه ابوحنیفه روستای سقریلقی آق‌قلا در سیل سال ۹۸ گلستان تخریب شد و با وجود گذشت ۱۵ ماه از این حادثه کودکان در کانکس و یاد شیف‌ت مخالف مدرسه راهنمایی پسرانه تحصیل می‌کردند. این امر مشکلاتی را برای دانش‌آموزان ایجاد کرده بود و خانواده‌ها گله و شکایت

آغاز عملیات اجرایی مدرسه سیل زده ابوحنیفه

خصوص گفت: پیمانکار پروژه مدرسه ۶ کلاسه ابوحنیفه سقریلقی مشخص شده و زمین را تحویل آنها دادیم. یاسر لیوانی ادامه داد: این پروژه مشارکتی بوده و تعهد خیر در آن ۴۰ درصد، معادل یک و نیم میلیارد تومان است. وی گفت: قرارداد پروژه هفت ماهه بوده و در صورت تأمین اعتبار امسال به بهره‌برداری خواهد رسید. عملیات اجرایی ساخت مدرسه ابتدایی ابوحنیفه شروع شده و بزودی شاهد همهمه و فریاد کودکان خواهد بود.

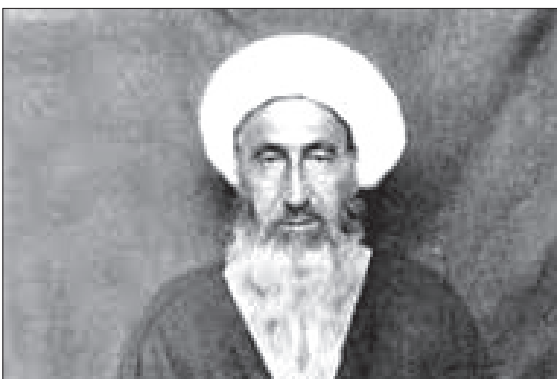
فراوانی داشتند. در نیمه تیرماه سال جاری بود که خبرگزاری مهر گزارشی از مشکلات این دانش‌آموزان با عنوان مدرسه ابوحنیفه در انتظار کلنگ زنی / مسئولان به وعده‌ها عمل کنند منتشر کرد و مسئولان قول دادند که عملیات اجرایی این پروژه با کمک خیران بزودی آغاز می‌شود. سرانجام بعد از گذشت حدود یک ماه این مدرسه تحویل پیمانکار و عملیات اجرایی آن آغاز شده است. مدیرکل نوسازی و تجهیز مدارس گلستان در این

گفتمانهای عصر مشروطه

■ احسان مکتبی

انقلاب مشروطه ملت ایران در ۱۲۸۷ هجری شمسی ناکام ماند ، مطالعه مطبوعات آن عصر و اسناد مانده از آن روزگار به ما نشان میدهد که بر خلاف تصویری که گمان می کند جریانهای سیاسی واجتماعی مشروطه در دو گفتمان قابل جانیابی است اما بررسی مفاهیم مدرن و بازنمایی از آنها نشانگر آن است که در میان مشروطه طلبان دو گفتمان با دو بازنمایی از مفاهیم مدرن وجود داشته است و همین اختلافات مفهومی بوده است که شکست این نهضت مردمی را پایه گذاری کرده است این نوشته که بخشیهایی از پژوهش در مفاهیم مدرن در مطبوعات مشروطه بر اساس تحلیل گفتمان است درباره این رقابتهای گفتمانی سخن گفته است.

. (قانون، سال اول، ش ۱ ص ۲) و یا در نامه ای که از سوی عموم انجمن های دارالخلافه به مجلس شورای ملی اول ارسال شده است و در مجلس نیز قرائت شده است ، نویسندگان نامه که متشکل از اصناف هستند به فقدان قانون اشاره می نمایند و میگویند: مگر به واسطه ی نداشتن قانون ، معلوم نبودن حدود و حقوق ، عدم انتظام دستگاه دیوان و... چون در خواست همه ی این نواقص در کلمه ی مشروطیت مندرج بود از دولت تقاضای مشروطیت نمودیم. (میرزا صالح ، ۱۳۸۴، ۳۷۳)

بنابر این در لزوم حکمرانی قانون همگان متفق بودند اما بازنمایی از قانون در میان نویسندگان و علما ی مشروطه خواه و نمایندگان مردم در مجلس شورا ، متفاوت بود مثلا آقا سید محمد جعفر نماینده مجلس اول تعریف

بازنمایی مفاهیم در مطبوعات عصر مشروطه نشانگر آن است که اگر چه به ظاهر مشروطه طلبان و مشروعه خواهان در رقابت با یکدیگر بوده اند، اما از تحلیل محتوای مطبوعات و رسایل مخالفان مشروطه ، سه گفتمان با دال های مرکزی جداگانه متولد شده است ، آشکار است که دو گفتمان از سه گفتمان یاد شده یعنی گفتمان علمای مشروطه طلب و گفتمان روزنامه نگاران مشروطه طلب به هم نزدیک هستند و در ظاهر نه تنها رقیب یکدیگر محسوب نمی شدند ، حتی در باور عامه گفتمانهای هم سوی یکدیگر خوانده می شده اند ، اما به لحاظ گفتمانی قطعا نمی توان آن دو را یک گفتمان خواند ، طرفه آنکه هر کدام از این گفتمان ها تربیونهای خاص خود را نیز برای ترویج دیدگاه های خود در اختیار داشته اند . بنابر این اگر بخواهیم گفتمان های مختلفی که با بازنمایی مفاهیم در میان مطبوعات و علما ، جامه ی واقعیت بخود گرفته بودند را نشان دهیم باید از سه گفتمان با مفصل بندی ها و وقته های متفاوت نام ببریم که عبارتند از

۱-گفتمان علمای مشروطه طلب:

این گفتمان را می توان گفتمان "شرع" نام گذاشت ، دال مرکزی این گفتمان "شرع" بود و و در میان نشریات مشروطه طلب ، نشریه "حبل المتین" بر مدار این گفتمان عمل می کرد .نگاهی به پاسخ ملا عبدالله مازندرانی در پرسش درباره آنچه که علمای نجف در پی آن بوده اند روشنگر چهار چوبها و دیدگاهای این گفتمان است این پاسخ علما در باره ماهیت مشروطه در نشریه صور اسرافیل منتشر شده است و در آن آمده است :

بسم اله تعالی معلوم است تاسیس مجلس که سبب نشر عدالت و احکام شریعت و رفع ظلم و تعدی و ملاحظه ی مصالح ملت و دولت بر وفق شریعت باشد هیچ عاقلی و دین داری نمی گوید لازم نیست و حسن عقلی و شرعی او قابل انکار نیست . خداوند عالم جل شانۀ توفیق دهد به اخوان مومنین که خیر خواهی را بر خود خواهی و مصالح نوعیه را بر اغراض شخصیه ترجیح بدهند تا مصادق خارجی مطابق مفهوم ذهنی شود . (صور اسرافیل سال اول-ش ۶ص ۳)

آشکار است علمای نجف بدنبال آن بودند که با حفظ حدود و ثغور دینی راهی نیز به سوی مفاهیم مدرن باز نمایند و بین دو پدیده دین و مدرنیته آشتی بوجود بیاورند ، به این خاطر به لحاظ گفتمانی در چالش گفتمانهای قانون و شریعت گرفتار شده بودند. هر چند ملا عبدالله مازندرانی آرزو کرده بود "تا مصادق خارجی مطابق مفهوم ذهنی شود" (صور اسرافیل سال اول-ش ۶ص ۳) اما امور آنگونه که ملا عبدالله آرزو داشت پیش نرفت و بزرگترین چالش مشروطه نیز دقیقا اختلاف نظر لایه های متعدد روشنفکران و علما بر سر تعیین مصادیق بروز کرد . زیرا لغزندگی مفاهیم باعث بازنمایی های متعددی شد و مشروطه بخاطر همین بازنمایی ها دچار چالش گفتمانی شد و نهضتی که با همدلی آغاز شده بود به شکست منتهی شد .

دال های فرعی این گفتمان بر اساس فتاوی و سخنان متعدد علمای ثلاثه ی نجف عبارت بودند از ۱- نشر عدالت ۲-نشر احکام شریعت ۳-مساوات بر اساس شریعت ۴- مشروطه کردن پادشاه با تاسیس مجلس شورا ۵-آزادی بمصادق امر به معروف ونهی از منکر ۶-قانون تلفیقی از شرع و فهم عقول مجرب

۲- گفتمان مطبوعات عصر مشروطه : گفتمان " قانون"با دال مرکزی " قانون" که می توان نشریات قانون، صور اسرافیل و مساوات را نماینده آن دانست . میرزا جهانگیر خان صور اسرافیل ، علی اکبر دهخدا ، علی اکبر مساوات و میرزا ملکم خان را می توان از مروجان این گفتمان دانست ، گفتمانی که دارای بازنمایی متفاوتی از شرع و اصول مشروطه بود .

در این باره باید یاد آور شد ریشه های معرفتی گفتمان شرع برخاسته از مبانی فقه شیعه (کتاب ، سنت ، اجماع و عقل) بود و طبیعی است که علما نیز بر اساس فهم خود از این مبانی ، اجتهاد خود را درباره لزوم دفاع از مشروطه و مبانی آن بیان کنند در حالی که ریشه های مبانی معرفتی گفتمان قانون ، را باید بیشتر در آثار متفکران مغرب زمین نظیر جان لاک و روسو جستجو کرد . نمونه های این بازنمایی متفاوت را در کلیدی ترین مفاهیم مشروط می توان نشان داد ، ریشه های اختلاف در مفاهیمی مانند آزادی ، مساوات و قانون که بر اساس آنها مشروطه شکل گرفته بود پیش از آنکه در بازهای سیاسی خود را نشان دهد به مبانی معرفتی و بازنمایی مفهومی از این اصطلاحات باز گشت می کرد ، این اختلاف با نگاهی به دال مرکزی گفتمان شرع با دال مرکزی گفتمان قانون نیز کاملا قابل فهم است ،نگاهی به منازعات و جدل های نمایندگان این گفتمانها در مجلس شورای ملی اول و دوم نیز این اختلافات را کاملا آشکار می نماید .

بعنوان نمونه درباره بازنمایی مفهوم قانون، بحثهای بسیاری در مطبوعات و مجلس شورا برگزار شده است که نشانگر اختلافات عمیق در چالش این دو گفتمان است ، در کنار قانون باید به آزادی و مساوات نیز اشاره کرد که از مبانی مفهومی مشروطه ملت ایران بوده اند .میرزا ملکم خان در نشریه قانون می نویسد "عدالت باید حکما مبتنی بر قانون باشد .و ما در ایران هنوز هیچ قانون نداریم"(قانون، ش ۱ ص ۲) و یا در جای دیگر عله العلل عقب ماندگی ایرانیان را در فقدان قانون عنوان می کند و می نویسد: ممالک ایران خیلی وسیع تر ،خاک ایران ،خیلی حاصل خیز، خلق ایران، خیلی باهوش، خیلی کار کن ،پس چرا از استعداد ملک و از هنرهای ذاتی خود به این درجه کمتر از دیگران منفعت میبرند . سببش این است که در سایر ممالک قانون مجراست و در ایران هنوز لفظ قانون معمول نیست

خود را از قانون چنین ارائه میدهد :ما باید به موجب قانون اسلام رفتار نماییم . به اعتقاد تمام علما بعد از بعثت حضرت رسول اکرم (ص)تمام احکام حاضر بود ولی به اقتضای وقت به تدریج در موقع اجرا گذارده شد .(پیشین ، ۳۶۶) و یا وکیل التجار می گوید : " اینکه گفته می شود قانون اساسی ما قرآن است صحیح است "(همان ، ۳۴۲)در کنار این بازنمایی های مختلف از قانون می توان به بازنمایی های آنها از زادی نیز اشاره کرد ، جالب آن است که آزادی ، قانون و مساوات بنیادی ترین خواسته های مشروطه طلبان بوده اند .در مجموع باید اذعان کرد دال مرکزی این گفتمان قانون ودال های فرعی این گفتمان بر اساس مقالات و یادداشتهای روزنامه نگاران در سه نشریه قانون ، مساوات و صور اسرافیل عبارت بودند از ۱- حفظ اسلام ۲- نشر عدالت ۳- مساوات در برابر قانون ۴- مقید کردن پادشاه به مجلس مشروطه ۵- آزادی قلم بعنوان حق عامه ۶-

قانون به مثابه حق عامه

۳- تردید گفتمان علمای مشروعه خواه : گفتمان مشروعه خواهان " با دال مرکزی " شریعت" که مجموعه ی دیدگاه های آنها را باید در رسایل دوران مشروطه جستجو کرد .

دال های فرعی این گفتمان عبارتند از ۱- حفظ و نگهداری شریعت به گونه ای که وجود دارد ۲-قانون به مثابه قانون شرع ۳- تعطیلی عقل عرفی(عقل عرفی) ۴- بی نیازی به قوه مقننه ۵- تقدم استبداد به مشروطه ۶- رد کلی مساوات ۷-آزادی پدیده ای در مقابل شرع انور است و قابل پذیرش نیست ۸- مجلس تنها مجلسی مشروعه و برای استنباط احکام دینی

تفاوت گفتمانهای این دوره را در مطبوعات و آثار مانده از آن دوران قابل دریافت است ، برای نمونه حبل المتین در تعریف آزادی آن را به مثابه امر به معروف و نهی از منکر بازنمایی می کند و می نویسد:

" بدبختی ملل اسلام در این است که اصول بزرگ اسلام را گم کرده اند همین آزادی کلام و قلم که کل ملل متحده اساس عالم میدانند اولیای اسلام به دو کلمه جامعه بر کل دنیا ثابت و واجب ساخته اند . امر به معروف - نهی از منکر ، کدام قانون دولتی است که حق کلام و قلم را صریح تر از این بیان کرده باشد ". (حبل المتین سال ۱۴، ش ۲۴ ، ص ۵)

و یادر جای دیگری آزادی بیان را دقیقا معادل امر به معروف و نهی از منکر بازنمایی می کند:

"ما هرگز تصور نمی نماییم که اعضای شوری راضی به سد این آزادی مشروع از ملت خود شوند ، چه سد این اساس نیکبختی اولا مخالف با شریعت مطهره است یعنی امر به معروف و نهی از منکر را سد نموده اند." (حبل المتین ، ش ۴۵ص ۳)

این در حالی است که بخش دیگری از مشروطه طلبان در نشریات خود تعریفی متفاوت از آزادی ارائه می کردند ،صور اسرافیل می نویسد :

منطبق با آزادی رفتار نمودن انسان است در تمام امور مشروعه خود به نحو دلخواه، آیا سرحدی برای این رفتار دلخواه هست؟ سرحد این رفتار تنها آزادی دیگران است.... یعنی سرحد این آزادی تا آنجا منبسط می شود که به آزادی دیگران صدمه نرساند . حدود آزادی هر فرد هیات دیوار آزادی فرد دیگر است ."(صور اسرافیل ،ش ۱۲ ،ص ۲)

آشکار است که این دو تعریف به لحاظ مفهومی بسیار از هم فاصله دارند و نمی توانند ذیل یک گفتمان آنها را تعریف کرد ، طرفه آنکه هر دو در مجلس شورای اول و دوم نیز که اوج بحرانها و درگیری ها بود برای خود نمایندگانی داشتند که از آن مفاهیم دفاع می کردند. آیات عظام طباطبایی و بهبهانی مدافعان گفتمان ایجاب و تثبیت و سید حسن تقی زاده از مروجان گفتمان ایجاب و تغییر محسوب می شوند ،به این خاطر به نظر می آید انشقاق دربین مشروطه طلبان در وهله ی نخست در بازنمایی از مفاهیم مدرن اتفاق افتاد و آنها بدون توجه به چنین اختلافهای بنیادینی می کوشیدند تا به زعم خود با رعایت مصالح، مشروطه را پیش ببرند، امری که تاریخ نشان داد راه بجایی نبرده است . علاوه بر اختلافات مفهومی در میان مشروطه طلبان که تا به حال کمتر به آن توجه شده است رقیب اصلی این گفتمانها، گفتمان "ثبات و تردید" بود که اصولا سر ناسازگاری با مفاهیم مدرن داشت ، نویسندۀ ی تذکره الغافل و ارشاد الجاهل که منسوب به شیخ فضل اله نوری است در باره ی آزادی می نویسد :

ای برادر عزیز مگر نمی دانی که آزادی قلم و زبان از جهات کثیره منافی با قانون الهی است؟(زرگری نژاد، ۱۳۸۷ ، ۲۸۷)

همین رساله در جای دیگر درباره آزادی می نویسد :

اگر حریت نبود،آن خبیث نمی نوشت که قانون قرآن امروز ما را کافی نیست . باید سی هزار حکم جعل کنیم تا اداره ی امروز ما را کافی باشد ؟ اگر حریت نبود این همه منکرات در معابر شایع نمی شد ؟ اگر حریت نبود به عنوان سر سلامتی و تحجیب به خانه کفار نمی رفتند و آن کلمات کفر آمیز را در منبر نمی گفتند . (زرگری نژاد، ۱۳۸۷ ، ۲۸۹)

بنابر این بازنمایی مفاهیم مدرن در جامعه آن روز ایران منجر به بازنمایی های مختلفی در حوزه اندیشه سیاسی شد و بر این اساس گفتمانهای رقیبی نیز متولد شدند که پیش از چالشهای جامعه شناختی و سیاسی ، با هم در بازنمایی های مفاهیم بنیادین دچار چالش بودند .اختلاف در بازنمایی از مفاهیم بنیادین انقلاب مشروطه ، مساله ای نبود که بشود با مصلحت آن را به سامان رساند و دقیقا همین اختلاف در بازنمایی مفاهیم بود که باعث بوجود آمدن سه گفتمان شد و در نهایت این اختلاف ها در گفتمان مشروطه انقلاب مردم ایران را به شکست کشاند.

■**بمناسبت صدو چهاردهمین سالگرد صدور فرمان مشروطیت**

فرمان مشروطیت در تاریخ ۱۴ مرداد ۱۲۸۵ شمسی توسط مظفرالدین شاه قاجار شاه وقت ایران صادر شد فرمانی که بر اساس آن پادشاهی استبدادی جای خود را به پادشاهی مشروطه میداد و با ایجاد پارلمان و تدوین قانون اساسی موافقت میشد .دیگر پادشاه صاحب تمام و کمال مردم و ایران تلقی نمی گردید و مردم در بیانیه های انقلابی به پادشاه یادآور شدند که تاج و نگین پادشاهی را از شکم مادر با خود نیاورده است و سلطنتش فقط موکول به قبول یا رد مردم است. این روز را آزادگان و کسانی که ارج مشروطه را میدانند فراموش نمیکند و از کنارش با بی پروایی نمی گذرند بجاست که در سالروز صدور فرمان مشروطه یاد قهرمانان را گرامی داریم و از کسانی که جان و مال خود را در راه آزادی کشور فدا کردند بیاد بیاوریم و یاد آن جنبش را در دل زنده نگه داریم . بی شک انقلاب مشروطه را میتوان مرز تاریخی ایران قدیم و جدید دانست هدف اصلی از انقلاب را میتوان رسیدن به آزادی ، عدالت، قانون و افزایش کارایی حکومت و جبران عقب ماندگی ایران دانست .ملت ایران را میتوان نخستین ملت آسیای دانست که برای دستیابی به حکومت مشروطه پیاخواستند و انقلاب کردند چراکه در ژاپن که مشروطه پیش از ایران مستقر شده بود بنابه خواست امپراتور و بدون انقلاب رخ داده بود.بلافاصله بعد از ایران عثمانی نیز به کشور های مشروطه پیوست. حال که از صدور این فرمان ۱۱۴ سال میگذرد سال به سال بیشتر و بیشتر اهمیت و تاثیر گذاری مشروطه ایران و رخداد های آن عصر نمایان میشود و توجه نویسندگان تاریخ و تاریخ نویسان به این مقطع از تاریخ روشنگر اهمیت این موضوع است.تاریخ مشروطیت حکایت مبارزه مردم ایران علیه استبداد دربار قاجار و همچنین استعمار دول بیگانه و فرصت طلب روس و انگلیس میباشد. این برگ از تاریخ که با خون های جاری شده مردم ایران در راه آزادی و قانون نوشته شده است یکی از درخشان ترین صفحات تاریخ ایران است.آغاز بیداری ایرانیان را باید در زمان سلطنت ناصر الدین شاه جستجو کرد زمانی که انحصار خرید و فروش توتون و تنباکو به مدت هفتاد سال به شخصی انگلیسی بنام روتر داده شد که با تحریم تنباکو و اعتراضات مردم لغو شد.اگر بخواهیم به چرایی و چگونگی بیداری ایرانیان بپردازیم باید به چند عامل که مقدمات این نهضت سیاسی و اجتماعی را فراهم آورد اشاره کرد از جمله تأسیس دبستان و روزنامه هاو نقش مطبوعات بشکست روسیه از ژاپن،تأثیر غرب، نهضت های انقلابی روسیه،رقابت های انگلیس و روسیه در ایران و...

به دنبال بست نشینی ها و تعطیلی بازار ها که عواملی ازجمله ماجرای مسیو نوز بلژیکی و ماجرای کتک زدن تاجار قند تهران درآن نقش داشتند مردم خواهان عدالت خانه بودند که این خواسته به خواستن مشروطه و پارلمان بدل شد و ملت ایران موفق به براندازی رژیم استبدادی شدند اما با مرگ مظفرالدین شاه و به سلطنت رسیدن محمد علی شاه مبارزه واقعی بین مستبدین و مشروطه طلبان شروع شد، محمد علیشاه با ممانعت از دعوت نمایندگان مجلس شورای ملی به مراسم تاج گذاری خود مخالفت خود را با مشروطه و ملیون نشان داد این موضوع که محمد علی شاه در این راه تنها نبود و از طرف روسیه حمایت میشد مثل روز روشن است. محمد علی شاه و رهبران انقلاب هر کدام مصمم به رسیدن به خواسته خود بودند. محمد علیشاه با همداستانی لیاخوف روسی تصمیم به توپ بستن مجلس و براندازی مشروطه گرفتند و بهارستان را که نماد مشروطیت بود ویران کردند.پاولویچ مینویسد بنابر گزارش های رسمی سیصد تن(اخلالگر)کشته شده بودند ولی در واقع حدود ۲۵۰۰ تن به قتل رسیده بود.پس از این واقعه لیاخوف به دستور شاه به فرماندهی نظامی تهران منصوب شد محمد علیشاه در این هنگام بار دیگری بی اعتبار بودن حرف ها و قسم های خود را ثابت کرد وی برای اینکه ملیون به سفارت انگلیس پناهنده نشوندن فرمان عفو عمومی صادر کرد ملیون و مشروطه خواهان ساده دل به اعتبار این دستور از سفارت خارج شدند و محمدعلیشاه فرصت دستگیری و قتل برخی از آنها را یافت. کامروایی شاه و عمال مستبدش دیری نپایید در تهران و برخی از شهرستانها از جمله گیلان تبریزو بختیاری استر آبادو..قیام های ضد استبدادی شکل

ترکمن صحرا و مشروطه

■ **منیژه کر**

گرفت که از مهم ترین آنها قیام مردم قهرمان آذربایجان بود.مستبدین که توانستد قیام تهران را سرکوب کنند تصور میکردند قیام تبریز نیز به زودی سرکوب خواهد شد اما مردم دلیر آذربایجان درفش مبارزه علیه استبداد و ظلم را تا پیروزی و آزادی بر دوش کشیدند، بزرگ مردانی مانند ستار خان و باقر خان نقش کلیدی در مبارزات تبریز داشتند.دولت روسیه تزاری که بدنبال منافع خود در قسمت های شمالی ایران بود چراکه طبق قرارداد خودسرانه ۱۹۰۷ که بین انگلیس و روسیه انعقاد یافته بود و ایران بر سه قسمت تقسیم شد بر آن حاکمیت یافته بود، در محاصره تبریز و حمایت از حکومت استبدادی ایران نقش زیادی داشت.دولت انگلستان ابتدا به حمایت ظاهری از مشروطه خواهان پرداخت اما بعد بدلیل ترس از تاثیر انقلاب ایران بر هندوستان و به مخاطره افتادن منافع خود دیپلماسی خود را تغییر دادو با دورویی بر علیه مشروطه اقدام میکرد.تهران توسط مجاهدین بختیاری و گیلانی در روز سه شنبه ۲۲ تیر ۱۲۸۱ و با درایت سرداران بزرگی چون یغرم خان ارمنی، سپهدار محمد ولی تنکابنی و سردار اسعد بختیاری فتح شد و مشروطه خواهان به پیروزی دست یافتند وپس از فتح تهران توسط مشروطه خواهان محمد علیشاه ابتدا در سفارت روسیه پناهنده و سپس از سلطت خلع و به روسیه تبعید شد و پسرش احمد شاه به سلطنت رسید. محمد علی میرزا خیال پادشاهی ایران را از سر خارج نکرد و پس از مدتی با لباس مبدل و به عنوان تاجر از طریق دریا و کشتی وارد کمش دفه در ترکمن صحرا شد در ۲۵ تیر ۱۲۹۰ ه. ش کشتی کریستوف هورس در بندر کمش دفه در حالی لنگر

انداخت که گویا حامل افرادی نام آشنا بود . مطابق آنچه در گذر نامه ها نوشته بودند این کشتی حامل آب معدنی هایی بود که توسط تاجری از تبعه عثمانی به نام حاج خلیل بغدادی به اینجا آورده شده بودند . اما حاج خلیل بغدادی در واقع همان محمد علی میرزا ، شاه مخلوع و مستبد قاجار ، بود و بطری های آب معدنی هم چیزی جز ادوات جنگی و توپ و تفنگ نبود! چندی پیش همین محمد علی میرزا بود که سوگند وفاداری به مشروطه و قانون خورده بود ولی بلافاصله پس از رسیدن به قدرت مجلس را به توپ بست و ی نهایتا توسط مشروطه خواهان از سلطنت خلع شده بود . محمد علی میرزا اکنون دوباره فرصت را جهت بدست آوردن قدرت و خدشده دار کردن اندام نجیف قانون در ایران غنیمت شمرده بود .در این زمان مخبر انگلیسی به نام وکیل الدوله گزارش کرده بود که دو تن از اهالی جعفر بای کمش دفه با محمد علی میرزا دیدار کرده اند و خبر هایی از گوشه و کنار ایران مبنی بر ورود محمد علی میرزا به گوش می رسید . محمد علی میرزا ابتدا در خانه عاشور خوزینی در کمش دفه و سپس برای مدتها در خانه شوخ بای از خان های ثروتمند خواجه نفس سکونت گزید .وی با جمع کردن عده زیادی از گردنکشان در گوشه و کنار ایران با فرماندهی ارشدالدوله و شعاع السلطنه شروع به پیشروی به سمت تهران کرد . تعدادی از توده های فریب خورده اعم از تورکمن ها ، مازندرانی ها ، کردها و .. نیز همراه محمد علی میرزا علیه مشروطه خواهان جنگیدند . محمد علی میرزا با حمایت خوانین آن منطقه وارد استرآباد شد و سپس اقدام به اعزام برادرش شعاع السلطنه و نیروی های طرفدار خود به شاهرود پرداخت.نیروی اعزامی علیرغم مقاو مت نیروهای دولتی موفق به فتح و غارت شاهرود شدند اما اردوی دولتی از دامغان به سوی شاهرود اعزام شد و موفق شدند اشرار را شکست داده و از شهر خارج کنند.محمد علیشاه مخلوع و نیروهایش علیرغم شکست نیروهای اعزامی خود به شاهرود از استرآباد به سوی تهران حرکت کرد اما این گروه هم در اطراف فیروز کوه شکست سنگینی از مشروطه طلبان خوردند.شاه مخلوع به ترکمن صحرا بازگشت ، نیروهای مشروطه به رهبری سردارمحیی عازم استرآباد شدند که در درگیری که با نیروهای شاه مخلوع داشتند از آنان شکست خوردند در درگیری بعدی که در یک فرسخی سمنان بین دو طرف صورت گرفت طرفداران شاه مخلوع شکست خورده و مجبور به فرار شدند در نهایت شاه مخلوع پس از تلاش های فراوان متوجه بیهوده بودن آنها شد و به روسیه بازگشت این سردار یغرم خان و سردار بهادر بختیاری بودند که تلاش های شاه مخلوع را برای رسیدن به سلطنت پوچ گردانیدند. این بود شرح کوتاهی از درگیری های بین مستبدین و مشروطه خواهان همانطور که دیدیم ملت غیور ایران با جنبشی مردانه طی انقلاب باشکوهی زمام قدرت را که قرن های متمادی دست پادشاهان مستبد بود در دست گرفتند.رهبران انقلاب اغلب از طبقات متوسط بودند،پیشه وران و روشنفکران تا پیروزی نهایی حامی انقلاب بودند و به مشروطه وفادار ماندند حال آنکه طبقه اعیان و طبقات پایین تر طرفدار استبداد بودند ، برخی روحانیون و بازرگانان در جریان انقلاب به طرفداری از مستبدین پرداختند از روحانیان مخالف سرسخت مشروطه میتوان به شیخ فضل الله نوری اشاره کرد که در جریان به توپ بستن مجلس نیز نقش فعالی ایفا کرده بود وی که مشروطیت را موافق با اسلام نمیدانست و خواستار مشروعه بود.فتوای به توپ بستن مجلس را صادر کرد و از طرفدارانش و مردم خواست در کنار محمد علیشاه باشند و در نهایت توسط مشروطه خواهان اعدام شد.این نکته که انقلاب مشروطه مانند برخی انقلاب های جهان اثر عمیقی در وضع زندگی مردم ایجاد نکرد جالب توجه است اختلافات سیاسی که بین سران مشروطه بوجود آمده بود و عدم بهبود وضع اجتماعی زندگی مردم باعث شد در نهایت حکومت به دست کسانی بیفتد که در رژیم استبدادی منافع خود را جستجو میکردند و در ماهیت حکومت ایران جز از جنبه قانون گذاری تغییر چشمگیری روی نداد.مردمی که به امید بهبود وضع زندگی و رهایی از زیر یوغ استبداد و بی قانونی به پاخواسته بودند و حال بهبود عمیقی در زندگی آنان حاصل نشد و به تمام خواسته های خود نرسیدند.

میکندند . مشروطه خواهان برای ایران و سعادت آن و دیگران به خاطر جنون و شریک شیطان بودن به ترتیب مستحق حق و باطل میشوند ؛ اقوام هم همگی تحت همین هژمونی و رژیم حقیقت مورد ارزیابی و قضاوت قرار گرفته واین امر در نهایت موجب فروکاست کنش توده ها به چند حادثه یا رخداد عینی می شود . به این خاطر سوال آن است که توده های تورکمن در عصر مشروطه ایران در چه شرایطی زندگی میکردند و چه نقشی در وقایع این تحول بزرگ میهنی ایفا نمودند ؛ لذا سعی میکنم تا عصر مشروطه ایران را از زبان و نگاه یک تورکمن بررسی و تحلیل کنم . منطقی است که این نگاه نیز در پرتو تحلیل فوکو به تاریخ یک رژیم حقیقت خواهد آفرید و دارای نقص و فروکاست خواهد بود.

قضاوت تاریخی پیرامون تورکمن ها در عصرانقلاب مشروطه ایران :
بی بی رابعه لوگاشوا در کتاب ترکمن های ایران میگوید : « در انقلاب ۱۹۰۵_۱۹۱۱ایران (انقلاب مشروطیت) بسیاری از قبیله ها و خلق ها فعالانه شرکت کردند . دوری و نزدیکی از کانون های جنبش انقلابی وهستی آداب عشیرتی بود که ویژگی اقدامات قبیله ها و خلق ها را در دوران انقلاب معین میکرد . قبیله ها از این رو نیز به مبارزه فعال سیاسی کشانده شده بودند که از یک سو نیرو های ارتجاعی در سیمای دربار شاه و دولت های امپریالیستی و ازدیگر سو مشروطه خواهان در جستجوی یاری از آنان بود . «بعد از اشغال سرزمین تورکمن ها درسال ۱۸۸۱ میلادی توسط رژیم امپریالیستی تزار و انعقاد قرار داد آخال ، مجموعه ای از نارضایتی ها برای تورکمن ها پیرامون رفتار حاکمان روس و ایران با آنها پیش آمد . باید دانست تورکمن ها در عرصه قدرت سیاسی و حاکمیت ایران هیچ نقشی نداشتند . زندگی تورکمن ها بعد از قرارداد ننگین آخال به شدت دچار بحران و تنگنا

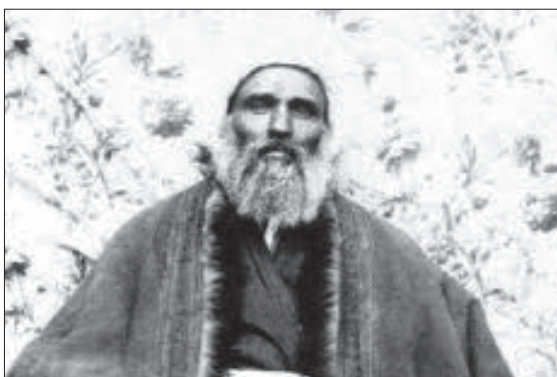

■ **محمد شریف دوجی**

در مکتب آخوند خراسانی

■ صادق مکتبی

آخوند وجود دارد، این عبارت را از لایحه ی هیأت علمیه ی نجف اشرف در ذیحجه ۱۳۲۷ می توان دید. "مشروطیت هر مملکت عبارت از محدود و مشروط بودن ادارات سلطنتی و دوایر دولتی است به عدم تخطی از حدود و قوانین موضوعه بر طبق مذهب رسمی آن مملکت؛ و طرف مقابل آن که استبدادیت دولت است، عبارت است از رها و خودسر بودن ادارات

در تاریخ نهضت های ایران، جنبش مشروطه خواهی ایرانیان از جایگاه ویژه ای برخوردار است و می بایستی مورد بررسی دقیقتری قرار گیرد، چرا که در شکل گیری و به ثمر رسانیدن این جنبش عوامل مختلفی نقش داشته اند. یکی از این عوامل، نقش علما در شکل گیری و هدایت این جنبش است. آنان، هم در عمل و هم در نظر، مهمترین نقش را در پیش برد مشروطه ایفا کرده اند اگر چه فریدون آدمیت بر این باور است که روشنفکران علما را برای تمام نهضت نمی خواستند و تنها برای همراهی می خواستند. ولی حقیقت آن است که با فتوای این علما که در صدر آنها می توان از آخوند ملا محمد کاظم خراسانی نام برد، مشروطه به یک حرکت مردمی تبدیل شد. علما و روشنفکران به شاه نامه نوشتند و شاه موظف به پاسخ آنان بود. با تأیید آنان، قانون اساسی و متمم آن، مشروعیت یافت. مجلس شورای ملی در مشکلات عدیده به ثمر نشست. در واقع آخوند خراسانی بود که تأسیس مجلس شورای ملی را شرعاً، عقلاً و عرفاً واجب دانست و مخالفت با آن را مخالفت با شرع دانست. ایشان در مکتوبات شان می گویند "وقتی عموم ملت اتفاق بر تأسیس مجلس شورای ملی داشته باشند اهم تکالیف است بر همه مسلمین در تأسیس مجلس کوشش کنند"

اعتبار خراسانی از دو حیث است: اول وی یکی از ارکان علم اصول فقه در حوزه تشیع محسوب می شود و دوم او بلند پایه ترین حامی مشروطیت در ایران در میان عالمان دین و مراجع تقلید بوده است. به لحاظ نظری آراء سیاسی خراسانی، قابلیت استخراج یک مکتب سیاسی را دارد. مکتب سیاسی خراسانی محصول نخستین مواجهه ی فقیهان مدرسه ی نجف با اندیشه ی تجدد و مردمسالاری است. در این مکتب، دوگانه های شریعت و مشروطیت، فقه و قانون، حقوق مردم و تکالیف الهی، سنت و تجدد در کنار هم پذیرفته می شوند؛ و استبداد در تعارض ذاتی با اسلام معرفی می شود و اصول مشروطیت اظهار ضروریات اسلامیه در عصر غیبت، در حوزه ی سیاسی شناخته می شود. آخوند خراسانی "تخلف از قوانین مشروطیت را خیانت و عداوت به ذات اقدس" می دانست.

ویژگی بارز خراسانی در علم اصول تنقیح و پالایش علم اصول فقه از زوائد فراوان، گزیده گویی و عقلانی تر کردن مباحث این علم است. ایشان در عمل نقش عقل را در اجتهاد و سیاست ورزی ارتقا بخشید.

خراسانی و حکمرانی فقیهان

در عصر خراسانی دو نظریه در باب ولایت سیاسی فقیه مطرح است، یکی نظر ملا احمد نراقی و محمد حسن نجفی معروف به صاحب جواهر که ولایت عامه فقیه را عملاً و نظراً از مسلمات و ضروریات فقهی می شمارد و دیگری نظر شیخ انصاری در مکاسب دال بر انکار ولایت عامه فقه و عدم پذیرش عموم نیابت فقه از ائمه (ع). خراسانی در این مسئله به استادش شیخ انصاری اقتدا کرده است. آخوند خراسانی کمترین اختیارات اختصاصی و حقوق ویژه را برای فقه قائل است. او برای فقیه از آن حیث که فقیه است هیچ شان سیاسی ویژه ای قائل نیست. یکی از آنها ماتی که از جانب برخی نویسندگان در تاریخ نگاری مشروطه به علمای و مجتهدین مشروطه خواه زده می شود، اینست که آنها مشروطه را نمی فهمیدند یا از مشروطه درک صحیحی نداشته اند. این عبارات را دقت کنید تا مشخص شود آخوند خراسانی به عنوان بزرگ ترین و بلند پایه ترین مرجع مشروطه خواه از مشروطه چه می فهمیده است؟ و چنان ادعایی تا چه اندازه قرین صحت است؟ درباره ی جایگاه حقوق مردم عبارتی را از مرحوم

سلطنتی و دوایر دولتی و فاعل ما یشاء و حاکم ما یُرید و قاهر بر رقائب و غیر مسؤول از هر ارتکاب بودن آنها در مملکت."

جان کلام آخوند در مشروطه این است که مشروطه کردن حکومت یعنی محدود کردن قدرت، توزیع قدرت بر طبق قانون. قانون را هم قانون موضوعه می داند. منتهی تفاوت قانون موضوعه در کشور اسلامی و کشور غیر اسلامی این است که با صراحت می گوید: قوانین موضوعه در هر کشوری می باید نحوه ای سازگاری با دین مردم آن کشور داشته باشد. چون در ایران، اکثریت مسلمان هستند، چاره ای نیست جز این که قوانین موضوعه ی آن با احکام شریعت نحوه ای سازگاری داشته باشد. به نظر وی قانون جامعه ای که اکثریت مردم آن مسلمانند نمی تواند خلاف دین مردم باشد.

ایشان در مکتوبات خود تأکید زیادی بر تأسیس مجلس و مجلس را مکلف به "انتظام امور مسلمین و اعلا کلمه حقه اسلامیه و تقویت دین و دولت و قطع نفوذ خارجه و اجرای احکام شرعیه و صدور امر به معروف و نهی از منکر و عدم تعدی از حدود الهیه عز اسمه و دفع ظلم و تعدیات مستبدانه که سالها ارزو و تمنی داشتیم" می دانست. نکته ی دوم مسأله ی آزادی است. ادبیات دوره مشروطه، که نشان از سنت داشت آزادی را در مقابل عبودیت خدا نشانده و بار معنایی منفی از آن دریافت میکرد. اما آخوند خراسانی این را می فهمد که آزادی اساس مشروطیت است. او آزادی را این گونه تعریف می کند: "آزادی هر ملت عبارت است از عدم مقهوریتشان در تحت تحکیمات خودسرانه ی سلطنت و بی مانعی در احقاق حقوق مشروعه ملیه." او به صراحت در رمضان ۱۳۲۷ در نقد دو دیدگاه استبداد دینی و منورالفکرها درباره آزادی می نویسد: "حقیقت حریت موهوم به الهیه عبارت از آزادی از اسارت و مقهوریت در تحت تحکیمات دل بخواهانه کارگزاران امور و اولیاء درباری؛ نه خروج از ربقه عبودیت الهیه و القاء قیود شرعیه."

تلقی او از مساوات هم به این شرح است:

"تسویه فی مابین قوی و ضعیف و غنی و فقیر در حقوق و احکام."

لذا آخوند خراسانی هم به مساوات، هم به آزادی و هم به مشروطیت قائل است: مساوات در حقوق و احکام؛ آزادی از استبداد و خودسری های حکومتها و محدود و مشروط کردن قدرت حکومت به قانون موضوعه؛ اما این هرسه با رعایت دین مردم و بدون هرگونه امتیاز و حق ویژه برای فقه یا روحانیون. این عبارات از قوی ترین عبارات یک مرجع شیعی است. این عبارات با نوشته ی یک نویسنده ی گمنام یا یک منورالفکر فاقد پشتوانه مردمی فرق می کند، مکتب سیاسی خراسانی علی رغم اهمیت فراوان متأسفانه کمتر مورد بحث و تامل قرار گرفته است. غفلت از شعر سیاسی خراسانی چند عامل می تواند باشد.

اول خراسانی فرصت آن را نیافت که کتاب مدون یا رساله مستقلی در حوزه سیاست به رشته تحریر در آورد

دوم، اراء پراکنده سیاسی خراسانی تاکنون گردآوری و منتشر نشده است سوم، ناکامی نهضت مشروطه و سيطرة دوباره نظام استبدادی در لباس مشروطه و یاس و سرخوردگی شدید عالمان دین و مراجع و فقه ها از دیگر اسباب رویگردانی از نظریه پردازان دینی مشروطه و غفلت از اراء آنان می تواند باشد.

غفلت از این مکتب سیاسی باعث شده شاهد نوعی ارتجاع و بازگشت به اندیشه ای که خراسانی در نقد ان بسیار کوشیده باشیم....

مدرنیته، تجدد و قانون غیردینی به علت دوری آنها از کانون های اشاعه ی مشروطه بی اطلاع بودند. معدود افراد ترکمن به مانند رجب آخون صیادی نیز که در کتب متعدد به عنوان مشروطه خواه معرفی شده اند از ماهیت غیر دینی مشروطه بی خبر بودند و در واقع مشروعه خواه بودند. این گروه به خاطر امنیت، وضع قانون و شریعت، حفظ دین، مال و جان مردم طرفدار مشروطه بودند و اطلاعی از مفاهیم مدرنیته و روح سکولاریسم و محتوای سنت گریز و غیر دین آن نداشتند. مشروطه خواهی این گروه هیچ گری از مشکلات و مصلحت های تورکمن باز نکرد. تورکمن ها در سال ۱۹۱۶ بر علیه روس ها قیام کردند که با سرکوب ارتش روسیه و سکوت رژیم ایران روبرو شدند. مجموعه ی این حوادث سبب شد تا تورکمن ها بعد از گذشت نزدیک به سه دهه ستم دو جانبه از روس و ایران دوباره به دنبال راهی برای کسب استقلال خود باشند؛ بطوریکه چنین وضعی سال ها بعد موجب پدید آمدن جنبش های رهایی بخشی تورکمن ها را فراهم کرد. انقلاب سوسیالیستی روسیه در سال ۱۹۱۷ موجب انحلال قرار داد ۱۹۰۶ گردید. انقلاب روسیه بر تورکمن های ایران نیز تأثیر گذاشت. همه ی این عوامل دست به دست هم دادند تا تورکمن ها در پس اشغال سرزمین مادری خود و اعتراض به وضع معیشتی و به خطر افتادن زندگی کوچی خود در دو طرف مرز ها جانبدار جنبش های آزادیخواهی و ملی شوند. عثمان آخوند در ایران و جنید خان در خوارزم از بزرگترین جنبش های رهایی بخشی تورکمن ها بودند. در اخر باید گفت که تورکمن ها در شرایطی با انقلاب مشروطه ایران روبرو شدند که سیر حوادث ناگوار زندگی آنها را بسیار تحت تأثیر قرار داده بود. گرچه افرادی از ترکمن ها بودند که به عنوان چهره های مشروطه خواه شناخته میشوند و از طرفی نیز خان ها و فتودال ها و مرتجعینی هستند که از استبداد محمد علی میرزا حمایت کردند ولی بخش دیگری از ترکمنها از هرگونه جهت گیری و طرف داری در امور سیاسی خودداری کردند. مشهور ترین چهره این بخش، عثمان آخوند است که در نزد مردمان ترکمن نیز از محبوبیت فراوانی برخوردار است.

و خوجه نفس و کشتن مردم بی گناه آن در نهایت پول زوری به مبلغ کلان ۶ هزار و ششصد تومان از عثمان آخون و رجب آخون میگيرد. بعد از این حادثه بود که عثمان آخون و رجب آخون جهت بیان تظلم خواهی و ستمی که به مردم کمش دپه شده بود تلگرافی به مجلس میفرستند تا پول آنها را برگردانند یا از دولت روس بگیرند که ضعف مجلس ایران در نبود استقلال سیاسی را آشکار میکند. به طور کلی ۳ نوع مواجهه پیرامون مشروطیت را میتوان در تورکمن ها مشاهده کرد: ۱- عدم دخالت در امور سیاسی ایران به علت حفظ استقلال ترکمن ها در پس اشغال سرزمین آنها که عثمان آخون جزو این گروه بود ۲- مشروطه خواهانی که بهتر است مشروعه خواه، مصلحت طلب و امنیت خواه تلقی کرد که رجب آخون صیادی از جمله اینهاست ۳- فتودال ها، مرتجعین و اربابانی هم چون شوخ بای که به خاطر منافع خود با استبداد همراهی کردند. گروه اول خواستار تجدید استقلال سیاسی تورکمن ها در پس قرار داد آخال و قرارداد ۱۹۰۶ بودند؛ این گروه هر گونه دخالت در امور سیاسی ایران را به منزله خیانت به توده های ستم دیده تورکمن تلقی میکردند لذا در انقلاب مشروطه طرفدار هیچ طیفی اعم از مشروطه خواه و یا استبداد نبودند. این حرکت در نهایت با روی کار آمدن دیکتاتوری درخیم پهلوی سرکوب شد. گروه دوم که مشروطه طلب نامیده شده اند کسانی به مانند رجب آخون صیادی و ولیجان آخون وافی و دیگر شاگردان و هم فکران او بودند. این گروه در واقع مشروعه خواه و طرفدار امنیت و شریعت و قانون بودند تا بواسطه آن توده های تورکمن در سلامت به سر برند. گروه سوم فتودال ها، مرتجعین و اربابانی به مانند شوخ بای بودند که به واسطه منافع مالی و بوسیله تحمیق توده های فریب خورده تورکمن از استبداد محمد علی میرزا حمایت کردند که مهم ترین آن در جریان حرکت محمد علی میرزا از روسیه به بندر کمش دپه و از آنجا به تهران برای باز پس گیری حکومت و برقراری استبداد بود. شوخ بای از خوانین ثروتمند خواجه نفس محمد علی میرزا را در خانه خود برای مدت ها سکونت داد. توده های تورکمن از ماهیت انقلاب مشروطه، مفاهیم

شده بود. تورکمن ها که از حکام تزار و قاجار در دوسوی مرز ها دائماً هدف بی مهری قرار میگرفتند به ملتی بدون استقلال سیاسی و امنیت مالی و جانی تبدیل شده بودند که می بایست از زندگی هزاران ساله ی سلخشورانه و کوچی خود دست برداشته و به حکام دو سمت مرز مالیات های سنگین بپردازند. یکی دیگر از حوادث تلخ این زمان که زندگی تورکمن ها را تحت تأثیر قرارداد قرار داد امپریالیستی ۱۹۰۶ انگلیس و روس بود که مطابق مفاد آن تورکمن صحرا اینبار به زیر چکمه ی سربازان رژیم تزاری رفت و مجموعه ای از حوادث دردناک در آن رقم خورد. روس ها در گنبد قاپوس و انگلیس ها در استرآباد قرار گاه ها و سربازان نظامی و جاسوسان خبره خود را برقرار کردند. از جمله مهم ترین اینها آمدن لیانازوف روس و گردنکشان تزار به تورکمن صحرا بود. دولت قاجار که در پس شکست های متوالی پیشین در برابر روس ها حق کشی را نیز به روس ها واگذارده بود اینبار خاک خود را نیز دودستی به آنها تقدیم می کرد. بهترین زمین های حاصلخیز در نواحی گنبد و بندر ترکمن کنونی توسط لیانازوف و کوچندگان روس غصب شدند و حتی گزارشاتی مبنی بر فروش زمین های تورکمن ها به خود صاحبانشان در اسناد دیده میشود! همچنین در غرب تورکمن صحرا و در کمش دپه به علت معیشت صیادی توده های آن مجبور به اجاره قسمتی از دریا شدند که در نوع خود قابل توجه است. این حوادث که اندکی بعد از استقرار مشروطه در ایران رخ میداد پیکر نحیف نهاد مجلس و قانون را متزلزل میکرد. برای نمونه میتوان به حادثه ی دزدیده شدن تور های ماهیگیری لیانازوف در دریای خزر اشاره کرد که به دنبال آن لیانازوف تورکمن هارا مقصر دانسته و با تهدید آتاجاجی خوزینی کسی که جنوب شرقی دریای خزر را اجاره کرده بود میخواست تا دزدان را دستگیر کند و به دنبال آن حمله ناجوانمردانه روس ها با پراخود های جنگی و بمباران کمش دپه

هلال احمر گلستان در پوشش امدادی حوادث موفق است

استاندار گلستان با تقدیر از تلاش عوامل امدادی جمعیت هلال احمر در پوشش امدادی حوادث استان گفت: گلستان در حوزه پاسخگویی به حوادث و سوانح همواره موفق و پیشرو است. به گزارش روابط عمومی، هادی حق شناس در دیدار با دبیرکل جمعیت هلال احمر کشور اظهار داشت: در امدادرسانی سیل فروردین ۹۸ و سیل های چند ماه قبل نوکنده و آزادشهر و برف و کولاک پارسال استان، حضور جمعیت هلال احمر باعث شد از وقوع فاجعه در این حوادث جلوگیری شود. محمدحسن قوسیان دبیرکل جمعیت هلال احمر هم در این دیدار ضمن اعلام رضایت از عملکرد هلال احمر گلستان گفت: حمایت های استانداری از مجموعه جمعیت هلال احمر این استان راهگشا خواهد بود. وی بیان کرد: گلستان در فعالیتهای عام المنفعه و داوطلبی، امداد و نجات و حوزه درمان و جوانان از استان های پیشگام است و انتظار می رود این روند با حمایت مسئولان استان همچنان ادامه داشته باشد.

»»»

۱۵ هزار بسته بهداشتی در مناطق محروم توزیع شد

مدیرکل ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) گلستان گفت: با شیوع موج دوم بیماری کرونا و در ادامه خدمت رسانی، ۱۵ هزار بسته بهداشتی در مناطق کم برخوردار و محروم گلستان توزیع شد. محمد مهدی سلمان زاده اظهار کرد: با شیوع موج دوم بیماری منحوس کرونا و در ادامه خدمت رسانی این ستاد به قشر آسیب پذیر و خانوار نیازمند روستاها و مناطق کم برخوردار و محروم سراسر استان، تعداد ۱۵ هزار بسته بهداشتی در استان گلستان در حال توزیع است. وی گفت: این بسته ها شامل ماسک و مایع ضد عفونی دست است. سلمان زاده بیان کرد: ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) در استان گلستان از زمان شیوع کرونا تاکنون خدمات زیادی را از جمله راه اندازی کارگاه های بهداشتی، توزیع اقلام بهداشتی توزیع ماسک، مایع بهداشتی، صابون و مایع و ژل بهداشتی دست و سطوح انجام داده است.

مفقودی

برگ سبز خودرو پژو ۴۰۵ به شماره پلاک ایران ۵۹-۴۷۲-۲۱۵ به شماره شاسی ۱۴۲۶۲۰۵۷ و شماره موتور ۱۲۴۸۴۱۶۶۴۳۴ متعلق به رهاقاسمی فرزند محمدرضا مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.

این است که با وجود گذشت چهل سال از پیروزی انقلاب و علیرغم برگزاری سالانه تظاهرات روز قدس بنا به پیشنهاد مرحوم آیت الله منتظری ارائه اطلاعات این چنینی در وسایل ارتباط جمعی ما دست نیافتنی است و نیاز است که در این ارتباط مطالب مناسب دیگری منتشر گردد. مقولاتی مانند گذشته قوم یهود، سرنوشت قوم یهود، سرزمین کنعان، داستان تشکیل دولتی از نیل تا فرات برای قوم یهود، صهیونیسم و چگونگی تشکیل و ظهور آن، رابطه صهیونیسم با قوم یهود، قدرت تشکیلاتی قوم یهود، عدم هضم این قوم کوچک در جوامعی که آنها به آنجا مهاجرت کرده اند، میزان قدرت افراد ذی نفوذ در دولتهای غربی و آمریکا، دلایل مخالفت صهیونیستها با جمهوری اسلامی ایران، رابطه دولت پهلوی با اسرائیل، موضع گیریهای ایران در جنگهای مختلف اعراب با اسرائیل، نتایج و تبعات مخالفت جمهوری اسلامی با اسرائیل و... باید مورد موشکافی دقیق و تجزیه و تحلیل قرار گرفته و بهترین راه و روش برخورد برگزاری میزگردهای تلویزیونی میتواند باشد تا بتوان بطور شفاف به ریشه های این مطلب درگیر همگی مارسید و راحت تر در این زمینه موضع گیری کرد تا بتوان به سوالات متعدد ایجاد شده در ذهن راحت جواب داد.

۱- اولین سوال ایجاد شده در این ارتباط این است که دلیل و منظور از طرح این مسئله چیست؟ و چرا یک نفر در این زمان به فکر تاریخچه تشکیل و پا برجا ماندن این قوم گرفته است؟ آیا صرفا به دلیل شخصی و رشته تحصیلی آقای دکتر زیبا کلام بوده است که ایشان دست به این تحقیق جالب تاریخی زده است و یا اینکه موارد دیگری هم در این تصمیم گیری دخالت داشته است؟ ابتدا باید به دلایل و انگیزه های مولف کتاب نظری افکند و سوالات ایجاد شده را بطور شفاف جواب داد که در این زمینه در متن کتاب اشاره ای به آنها نشده است. در ثانی باید در این زمینه تحقیق شود که چرا تا کنون چنین اطلاعاتی به طبع نرسیده و در هیچ کجا مطرح نشده اند؟ و تماما این تاریخچه حداقل برای نویسنده مطلب مبهم باقی مانده و شناخته شده نیست؟ همچنین چرا این مسائل و موارد هیچگاه در رادیو و تلویزیون و وسائل ارتباط

جمعی جمهوری اسلامی مطرح نشده و اصلاحاتی در سریال یوسف پیامبر زمانی که از سرزمینی به نام کنعان یاد میشود کوچکترین اشاره ای به محل سکونت یهودیان و پیامبر آنها نمی شود؟ آیا می توان با عدم اشاره به واقعیات تاریخی آنها را به سطل زباله فرستاده و آیا اصلا تاریخ وقایع اتفاقیه (روزنامه سید جمال) را هر گز فراموش خواهد کرد اگرچه آن وقایع مورد رضایت مانبوده باشند!

۲- با توجه به اینکه پیامبر قوم یهود حضرت موسی (ع) بوده که بعد از نوح پیامبر که ۷۰۰ و بنا بر قولی ۹۰۰ سال که نزدیک به یک قرن می باشد، به پیامبری مبعوث گردیده و طبق تحقیقات تاریخی آقای زیبا کلام ۴۰۰۰ سال قبل قدمت داشته و جزو پیامبران اولی العزم و دارای کتاب (زبور) بوده پس بنا بر این میتوان گفت که قوم یهود قدیمی ترین قوم دارای مذهب یکتا پرستی (از قوم نوح هیچ خبری در تاریخ نیست!) بوده اند. آیا این قدمت قوم یهود دلیل آن می شود که باید این قوم، قوم برگزیده (بر طبق کتاب مقدس یهود) بوده و باید بر عالم و ادم حکومت نماید؟

۳- اینکه اگر روزی و روزگاری یک قوم و جمعیتی بر قسمت وسیعی از یک سرزمین تسلط داشته و بر آن حکومت می کرده است و امروز بعد از هزاران سال آن سرزمین زیر سلطه آنها نیست آیا فقط این قدمت باعث حقانیت آن قوم و جمعیت در جهت تسلط بر آن سرزمین خواهد بود؟ اگر این چنین باشد روزگاری حیطه تسلط ایرانیان بر قسمت وسیعی از سرزمینهای امروزی روسیه و ... بوده است آیا این موضوع باعث این میشود که امروز ما ایرانیان بر این موضوع پافشاری کرده و این سرزمینها را متعلق به خود بدانیم اگر چه شاید از این موضوع حتی یک قرن هم نگذشته باشد!

۴- اگر در یک کتاب حتی مقدس ذکر شده باشد که قوم این پیامبر قومی برگزیده است و باید از فلاحتا تا فلان مکان در اختیار آنها باشد آیا این مجوزی خواهد بود که آن قوم برای به کرسی نشاندن آن دست به هر کاری بزنند مثلا در تورات گفته شده باشد که قوم یهود قوم برگزیده است و باید از نیل تا فرات در اختیار این قوم باشد. حال که ۴۰۰۰ سال از آن تاریخ گذشته است دولتی مانند دولت اسرائیل برای به کرسی نشاندن آن

متن مذهبی باید دست به هر جنایتی بزند تا آن نوشته را محقق گرداند؟. یکی از عجایب غیر قابل باور این است که قوم یهود بر طبق نوشته آقای زیبا کلام در ۱۶۰۰ قبل از میلاد به مصر مهاجرت کرده اند و در زمان حضرت موسی از مصر به سرزمین کنعان (فلسطین فعلی) برگشته و البته قبور ابراهیم و اسحاق و یعقوب و یوسف و موسی همگی در الخلیل قرار دارد؟. نکته دیگر اینکه چرا در دو کتاب اسمانی تورات و قران در مورد قربانی کردن فرزند حضرت ابراهیم اینچنین اختلافی هست که در تورات آمده است که ابراهیم فرزند خود اسحاق را به قربانگاه برده است و در حالیکه در قران از فرزندی به نام اسماعیل سخن رفته است. در پایان میتوان به مواردی که امروز ما به پدیده ای به نام اسرائیل در منطقه روبرو هستیم را بنا به تعدادی دلایل دانست از جمله:

الف: پیشینه مذهبی ۴۰۰۰ ساله که این سرزمین را به قوم یهود نسبت میدهد
ب: ناتوانی دولت اسلامی عثمانی در نگهداری سرزمینهای تحت سلطه و بی کفایتی آن دولت

ج: زرنگی دولت استعمارگر بریتانیای کبیر! و ایجاد غده سرطانی در منطقه به قول امام خمینی کبیر (ره)

د: ایجاد یک دولت به عنوان مترسک در منطقه برای فروش سلاح های کشورهای استعمارگر هم به دولت اسرائیل و هم به دولتهای عربی منطقه

ه: بی توجهی اعراب ساکن در سرزمین فلسطین در زمان ایجاد آن در سال ۱۹۴۸ و فروش زمینها توسط فلسطینیان ساکن و عدم درک صحیح موقعیت خودشان و؟؟؟
در پایان باید این نکته را اضافه کرد که بر اساس تعلیمات کتاب اسمانی ما قران کریم عاقبت حکومت و... از آن مستضعفان خواهد بود و اگر چه این جمله رهبر انقلاب که اسرائیل ۲۵ سال آینده را نخواهد دید هم باید دقت کرد و ولی د راین نکته شکی نخواهد بود که آینده از آن طرفداران حق و حقیقت بوده و باطل رفتنی است حتی اگر اسرائیلیها به خشن ترین روشها متوسل شده و حتی کودکان شیر خوار را به قتل برسانند.

واحدهای مسکن ملی پایین تر از قیمت کنونی بازار عرضه می شود

محمودزاده تصریح کرد: وزارت راه و شهرسازی در راستای جدا کردن بازار مصرف از بازار سرمایه، روی این موضوع متمرکز است تا واحدهایی را که در قالب طرح ملی با مشارکت بخش خصوصی در دست ساخت قرار دارد را با قیمت مناسب تر از قیمت های فعلی بازار به متقاضیان واقعی مسکن، عرضه کند. گفتنی است، میانگین قیمت هر مترمربع واحد آپارتمانی مسکونی پایتخت در تیر امسال نسبت به خرداد افزایش در حدود ۲ میلیون تومانی را تجربه کرد. خرداد امسال هر مترمربع واحد مسکونی آپارتمانی در پایتخت با قیمت بیش از ۱۹ میلیون تومان معامله شد که این رقم در تیر به حدود ۲۱ میلیون تومان، افزایش یافت.

مجاورش همچون طلا و ارز است، توضیح داد: استراتژی دولت و مشخصا وزارت راه و شهرسازی، جدا کردن بازار مصرف از بازار سرمایه گذاری است.

بازار مسکن و کنترل قیمت ها، تاثیر می گذارد. معاون وزیر راه و شهرسازی با اشاره به این مطلب که بازار مسکن در شرایط فعلی اقتصادی متاثر از بازارهای

معاون وزیر راه و شهرسازی با تاکید بر پیگیری سیاست جدا کردن بازار سرمایه از بازار مصرف در بخش مسکن، از عرضه واحدهای مسکونی ملی با قیمتی کمتر از قیمت کنونی بازار به متقاضیان مسکن، خبر داد. محمود محمودزاده معاون مسکن و ساختمان وزارت راه و شهرسازی، در خصوص برنامه ها و سیاستگذاری های وزارت راه و شهرسازی برای ساماندهی بازار مسکن، کنترل قیمت ها و کاهش آن به میزانی که برای مصرف کنندگان واقعی قابل معامله باشد، گفت: قوانینی که در جریان تصویب است، چه پیشنهادهای دولت و چه طرح هایی که در مجلس در حال بررسی است، چنانچه زودتر عملیاتی و ابلاغ شوند حتما روی

گنبد کاووس در مسیر ثبت جهانی فرش ترکمن

فرش دستباف ترکمن که سال ۱۳۹۰ ثبت ملی شد، در مسیر جهانی شدن و قرار گرفتن در فهرست آثار یونسکو نیازمند همراهی، مشارکت و اهتمام مدیران مربوطه برای فراهم کردن مقدمات مورد نیاز ثبت این شاهکار هنری در جهان است تا عواید آن نصیب مردم گلستان بویژه هنرمندان منطقه شود. به گزارش خبرگزاری ایرنا، شهر گنبد کاووس که سال ۹۱ شاهد ثبت گنبد تاریخی قابوس به عنوان بلندترین برج آجری جهان در فهرست آثار یونسکو بود اکنون خود را برای رقابت با کشور ترکمنستان جهت ثبت فرش ترکمن آماده می کند. این شهر که اکنون سکونتگاه اقوام مختلف ایران زمین با فرهنگ های خاص است، در سال ۹۶ هم از سوی شورای راهبردی انتخاب شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی کشور به عنوان شهر ملی فرش معرفی شد تا مقدمات ثبت جهانی فرش دستباف ترکمن فراهم شود؛ نکته ای که مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی گلستان در جلسه بررسی جایگاه و وضعیت فرش دستباف ترکمن و بافته های داری گنبد کاووس به آن اشاره کرد و گفت: برای ثبت جهانی این شهر باید ۲۰ اقدام زیرساختی از جمله احداث المان های مرتبط با فرش ایجاد شود. احمد تجری افزود: گنبد کاووس یکی از گزینه های شورای راهبردی انتخاب شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی کشور برای ثبت جهانی در حوزه فرش دستباف ترکمن است اما با گذشت سه سال از معرفی این شهر به عنوان شهر ملی فرش هنوز هیچ نشانی از فرش ترکمن در فضای شهری مشاهده نمی شود. وی با یادآوری اینکه

پیش از این تبریز در حوزه فرش ثبت جهانی شد، اضافه کرد: ثبت شهر دوم فرش از ایران در یونسکو مسیری سخت دارد و باید اقدامات خلاقانه و شاخص تری با استفاده از ظرفیت بالای کارشناسی حوزه فرش در منطقه انجام شود. تجری ادامه داد: دبیرخانه ثبت جهانی گنبد کاووس به عنوان شهر فرش ترکمن در اداره کل میراث فرهنگی گلستان راه اندازی شده و هر ۲ هفته یکبار جلسات پیگیری اقدامات باحضور دستگاه های متولی و کارشناسان مجرب حوزه فرش ترکمن برگزار می شود. همچنین امان قلیچ شادمهر نماینده مردم گنبد کاووس در مجلس شورای اسلامی نیز باینکه مسیر ثبت جهانی فرش ترکمن فراهم است و تنها باید با فراهم کردن زیرساخت ها و مقدمات کار، پیگیری های لازم را انجام داد، خاطرنشان کرد: برای تحقق این موضوع نیاز به همراهی و همگرایی همه دستگاه های متولی در انجام وظایف محوله و پرهیز از بخشی نگری و جزیره ای عمل کردن است. رییس اداره

میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی گنبد کاووس گفت: تاکنون سه هزار و ۶۶ هنرمند حوزه صنایع دستی بویژه قالیبافی در این شهرستان به عنوان قطب بافت فرش ترکمن گلستان شناسایی شدند. مریم آق آتابای، پیگیری راه اندازی هنرستان صنایع دستی، پایانه صادرات صنایع دستی و نیز دهکده سوغات و بازارچه صنایع دستی را از نیازهای گنبد کاووس برای رونق صنایع دستی این شهر دانست و افزود: راه اندازی المان های مرتبط با فرش در فضای شهری از دیگر نیازهای این شهر برای ثبت جهانی در حوزه فرش ترکمن است. وی تهیه اطلاعاتی از فعالان حوزه فرش دستباف ترکمن براساس شرایط سنی، معرفی آداب و رسوم قوم و فرهنگ و هنر ترکمن، برگزاری کارگاه های آموزشی و ترویجی فرش ترکمن، راه اندازی سایت اطلاع رسانی فرش ترکمن در فضای مجازی، معرفی شهر گنبد کاووس و نحوه انتقال بافت فرش از نسل گذشته به نسل جدید را از دیگر ملزومات مورد نیاز

ثبت جهانی گنبد کاووس به عنوان شهر فرش برشمرد و اضافه کرد: تحقق این ملزومات نیازمند کار جمعی و همکاری دستگاه های مختلف از جمله شهرداری و شورای اسلامی شهر و کارشناسان حوزه فرش این شهرستان است. استان گلستان از دیرباز مهد تولید صنایع دستی از جمله فرش دستباف ترکمن بوده که نقوش این فرش اصیل ذهنی یا حفظی بافت است و زنان ترکمن در تولید این دستبافت، آرمان ها و اندیشه هایشان را با رنگ های دلخواه بر روی تار قالی گره می زنند تا تابلویی زیبا و مانا پیش روی بینندگان قرار دهند. بر روی فرش دستباف ترکمن بیش از ۸۱۱ طرح و نماد بافته می شود. طرح هایی که ترکمن ها در بافت فرش به کار می برند، بیشتر شکسته و هندسی و شبیه طرح های بخارایی می باشد که به آن آخال می گویند، زمینه این نوع قالی ها مزین به کتیبه ها و یا قاب های لوزی شکل است که به کمک خطوط متقاطع به هم ارتباط یافته اند. مهمترین نقوش و گل هایی که در بافته های ترکمن مورد استفاده قرار می گیرد، عبارت از ماری گل، ناب گل، قفسه گل، درناق گل، تکه گل، انسی، قزل ایاق، تونیک گل، قوش گل، آوگان گل، تاج خروز، پنجراگل، آق نقش، گل پنجه، ارساری گل، دالی و بشیر است. فرش های ترکمن در اندازه های بین یک تا ۱۲ متر مربع و در رنگ های قرمز لاک، آبی سرمه ای، سبز پرنگ، سفید و بژ بافته می شود و رنگ هایی که اینک به فرش دستباف ترکمن اضافه شده شامل طوسی، دارچینی، عباپی، قهوه ای روشن، قهوه ای تیره، طلایی، نخودی و آبی آسمانی است.

انجام کلسنجی آب در شهر های علی آبادکتول و فاضل آباد

مدیر امور آب و فاضلاب علی آبادکتول از انجام ۲ هزار و ۹۷۶ آزمایش کلسنجی آب در چهار ماهه اول سال جاری در شهر های علی آبادکتول و فاضل آباد خبر داد. به گزارش روابط عمومی شرکت آب و فاضلاب استان گلستان، رضا سوخته سرائی افزود: کلسنجی آب با هدف تامین آب شرب سالم و بهداشتی برای مشترکین انجام می شود. سوخته سرائی گفت: شستشوی ۵ هزار متر خط انتقال و ۳ هزار و ۵۰۰ متر شبکه توزیع آب با هدف بهبود وضعیت کیفی آب در شهر های علی آبادکتول و فاضل آباد از دیگر فعالیت های انجام شده در چهار ماهه اول سال جاری بوده است. وی تصریح کرد: تعویض ۳۹ فقره کنتور خراب و فرسوده، جابجائی ۴ فقره کنتور، ۲۵ مورد بازدید و تست کنتور، نصب ۹۹ فقره انشعاب آب، استاندارد سازی ۲۸ انشعاب قدیمی، رفع ۱۹۶ مورد اتفاقات انشعاب و رفع ۴۱ مورد اتفاقات شبکه از دیگر اقدامات این امور بوده است. مدیر امور آب و فاضلاب علی آبادکتول افزود: اجرای ۳۲۰ متر اصلاح و توسعه شبکه، مرئی کردن ۱۹ فقره شیر آلات، ۱۷ حلقه تعمیرات و نگهداری چاه، تجهیز و بهره برداری ۱ حلقه چاه، سرویس ۱ دستگاه دیزل ژنراتور، تعویض ۱ دستگاه الکتروپمپ فرسوده و خرید و نصب ۱ فقره سافت استراتر از دیگر فعالیت های این امور در مدت مذکور بوده است.

«»

مرکز نیکو کاری تخصصی کار آفرینی راه اندازی می شود

مدیرکل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان گلستان گفت: مرکز نیکوکاری تخصصی کارآفرینی در گلستان با همکاری مجمع خیران راه اندازی می شود. عیسی بابایی اظهار کرد: کمیته امداد برای کمک به معیشت خانواده ها در سه زمینه اشتغالزایی، کارایی و آموزش و فنی حرفه ای فعالیت انجام داده و هدف اصلی، ارتقاء اقتصادی خانواده ها و ایجاد اشتغال است. وی افزود: در سال گذشته ۹۹ درصد اعتبارات اشتغالزایی جذب و مصرف شد که مبلغ آن ۱۶۵ میلیارد تومان بوده است. بابایی بیان کرد: تعهد اشتغال کمیته امداد در سال قبل، سه هزار و ۵۰۰ شغل بود که ما توانستیم چهار هزار و ۵۱۰ شغل ایجاد کنیم. یعنی ۱۳۰ درصد تعهد ما محقق شد و در سال جاری ایجاد سه هزار و ۵۰۰ شغل در دستور کار ما قرار دارد. مدیرکل کمیته امداد امام خمینی (ره) استان گلستان اضافه کرد: سقف پرداخت وام ۵۰ میلیون تومان با بازپرداخت هفت ساله بوده و خدماتی هم در راستای بیمه به مددجویان ارائه می شود. وی بیان کرد: با همکاری مجمع خیران درصدد ایجاد مرکز نیکوکاری تخصصی کارآفرینی بوده و در این طرح راهبران شغلی را به کارگیری می کنیم.

نوبت دوم

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای

شرکت آب و فاضلاب استان گلستان در نظر دارد

مناقصه عمومی یک مرحله ای پروژه مشروحه ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید: کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس: www.setadiran.ir انجام خواهد شد. لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار مناقصه در سامانه در تاریخ ۹۹/۰۵/۱۳ می باشد.

ردیف	موضوع فراخوان مناقصه	مهلت دریافت اسناد	مبلغ برآورد اولیه (ریال)	مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (ریال)	زمان بازگشایی	ساعت بازگشایی	محل نامین اعتبار	دستگاه نظارت
۱	خرید لوله چدن نشکن آبرسانی مجتمع فجر نوارمرز	۹۹/۰۵/۱۹	۵۴/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۲/۷۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۹۹/۰۶/۰۱	۸ صبح	اعتبارات ملی	معاونت بهره برداری و توسعه آب

مهلت تسلیم پیشنهادها: تا ساعت ۱۹ روز پنجشنبه مورخ ۹۹/۰۵/۳۰

- فیزیک پاکت الف پس از بازگشایی در سامانه ستاد، در مهلت تعیین شده و لاک و مهر شده به دبیرخانه شرکت آب و فاضلاب گلستان تحویل داده شود. نشانی کارفرما: استان گلستان، گرگان، میدان بسیج، سایت اداری، شرکت آب و فاضلاب استان گلستان به پیشنهاد های فاقد امضاء، مشروط، مخدوش و پیشنهادهای که بعد از انقضای مدت مقرر در فراخوان واصل شود، مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد. لذا از تولید کنندگان مجاز و واجد شرایط، درخواست میشود جهت دریافت اطلاعات بیشتر جهت دریافت اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۱۷۳۳۲۴۲۶۳۰۶ (دفتر قراردادها) تماس حاصل و یا جهت کسب اطلاعات بیشتر به پایگاه ملی اطلاع رسانی مناقصات به آدرس <http://iets.mporg.ir> و سامانه ستاد مراجعه نمایید.

زراعت تابستانه در شرق گلستان

کشت دوم یا تابستانه برخی محصولات زراعی در نواحی شرق گلستان که پس از برداشت محصولات پاییزه مانند گندم، جو، دانه روغنی کلزا و چغندر قند انجام می شود به گفته مدیران جهادکشاورزی این منطقه امسال به سبب شرایط آب و هوایی و بارش های مناسب و مطلوب بهاره با افزایش ۱۰ درصدی نسبت به پارسال به سطح ۳۹ هزار هکتار رسید. به گزارش روابط عمومی، برنج، پنبه، سویا، آفتابگردان، حبوبات، بادام زمینی، کنجد، ذرت علوفه ای و برخی صیفی جات از مهمترین محصولات زراعی کشت شده در قالب کشت دوم یا تابستانه کشاورزان شرق استان گلستان از جمله گنبدکاووس، مینودشت، آزادشهر، گالیکش و کلاله است. مدیر جهادکشاورزی گنبدکاووس گفت: امسال در ۱۵ هزار و ۱۵۳ هکتار

از مجموع ۱۵۸ هزار هکتار اراضی زراعی این شهرستان محصول تابستانه کشت شده که حدود ۱۱ هزار هکتار آن برنج، هزار و ۷۶۱ هکتار پنبه، ۲ هزار ۴۰۰ هکتار ذرت علوفه ای و کمتر از ۱۰۰ هکتار نیز دیگر محصولات از جمله سویا، آفتابگردان و

۱۹ هزار و ۵۸۰ هکتار با پیش بینی تولید بیش از ۱۳۱ هزار تن است. حسین ممشلی مدیر جهاد کشاورزی آزادشهر هم از کشت تقریبی چهار هزار و ۵۰۰ هکتار محصول تابستانه در این شهرستان خبر داد و گفت: مهمترین محصولات کشت شده برنج با چهار هزار و ۱۵۰ هکتار، ذرت علوفه ای با ۱۸۱ هکتار، سویا ۲۴ هکتار، پنبه ۳۰ هکتار و آفتابگردان ۸۴ هکتار است. همچنین حبیب الله زارع مدیر جهادکشاورزی مینودشت گفت: امسال در پنج هزار و ۴۰۰ هکتار از حدود ۲۸ هزار هکتار اراضی زراعی این شهرستان کشت دوم یا تابستانه کشت شده که سه هزار و ۵۰۰ هکتار آن برنج، هزار و ۵۰۰ هکتار ماش و ۴۰۰ هکتار هم کنجد، سویا، آفتابگردان و بادام زمینی با پیش بینی تولید ۲۵ هزار تن است.

واژگون و بر اثر آن هر پنج نفر مصدوم شده اند. وی افزود: مجروحان توسط تیم های امدادی به مراکز درمانی منتقل که سه نفر از آن ها به صورت سرپایی مداوا و ترخیص شدند و دو نفر از آن ها هم در بیمارستان بستری هستند که برابر اعلام پزشکان حال عمومی آنان رضایت بخش است.

رئیس پلیس راه فرماندهی انتظامی استان از واژگونی یک دستگاه مینی بوس با پنج مجروح در محورهای مواصلاتی شهرستان رامیان خبر داد. به گزارش روابط عمومی، علی عبدی اظهار کرد: صبح دوشنبه به دنبال اعلام مرکز فوریت های پلیسی ۱۱۰ مینی بر واژگونی یک دستگاه مینی بوس در محورهای

واژگونی مینی بوس در گلستان

نوبت اول

جمهوری اسلامی ایران
وزارت ورزش و جوانان

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای

اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان در نظر دارد

اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان با توجه به ابلاغ شماره ۲۲۱/۶۲۶۵ مورخه ۱۳۹۹/۰۵/۱۲ در نظر دارد خرید چمن مصنوعی استادبوم شهداء آق قلا را بر اساس قانون برگزاری مناقصات و از طریق مناقصه عمومی یک مرحله ای به شرح ذیل اجرا نماید.

۱- نام مناقصه گزار: اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان

۲- موضوع مناقصه: خرید چمن مصنوعی به متر اژ حدود ۷۳۵۰ متر مربع که مبلغ نهایی براساس سطح کار اجرا شده و تایید دستگاه نظارت با مشخصات فنی جهت کلیه لایه های مورد نیاز با حمل و نصب رایگان کالا با پیش بینی ۲۵ درصد افزایش یا کاهش مقدار و مبلغ پیشنهادی، که محدوده و شرایط آن در اسناد مناقصه مشخص شده است.

۳- مدت و محل اجرای کار: هشت ماه شمسی، شهرستان آق قلا، استان گلستان

۴- مبلغ برآورد کل کار: مبلغ برآورد کل ۱۶/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال است.

۵- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: معادل ۸۲۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال است که در اسناد مناقصه توضیحات لازم به تفصیل ارائه شده است.

۶- دستگاه نظارت: گروه نظارت فنی بر امکان ورزشی اداره کل

۷- شرایط فنی مورد نیاز: دارا بودن پروانه تاسیس و بهره برداری بافت چمن مصنوعی

۸- دریافت و پاسخ به اسناد مناقصه: اسناد مناقصه از روز سه شنبه ۱۳۹۹/۰۵/۱۴ لغایت ۱۳۹۹/۰۵/۱۶ از طریق سامانه تدارکات اداری دولت به آدرس <http://www.setadiran.ir/setad/cms> قابل دریافت و ارائه پیشنهاد است.

۹- آخرین مهلت تسلیم پیشنهادها: ساعت ۱۳/۰۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۲۹ است.

۱۰- نشانی محل تسلیم پاکت الف (اصل ضمانتنامه): گرگان، خیابان شهید بهشتی، بهشت هشتم، دبیرخانه اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان

۱۱- زمان بازگشایی پاکت: پیشنهادهای واصله در ساعت ۹/۰۰ روز پنجشنبه مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۳۰ در کمیسیون مناقصه که در محل اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان تشکیل می شود باز و قرائت خواهد شد.

اختصاص اعتبار برای آبیگری سردهنه های کشاورزی سیل زده

هیات دولت تصویب نامه موضوع اختصاص اعتبار برای تکمیل بازسازی و آبیگری سردهنه های کشاورزی سیل زده در استان های مازندران، گیلان و گلستان را ابلاغ کرد. به گزارش روابط عمومی، هیات وزیران با اختصاص مبلغ ۱۱۵۰ میلیارد ریال اعتبار به منظور تکمیل بازسازی و آبیگری سردهنه های کشاورزی خسارت دیده از سیل سال های گذشته و جلوگیری از عدم زیر کشت رفتن برنج در سطح وسیعی از اراضی مستعد استان های مازندران، گیلان و گلستان، به شرکت های سهامی آب منطقه ای استان های مذکور موافقت کرد. همچنین به موجب مصوبه مذکور، وزارت نیرو (شرکت های سهامی آب منطقه ای استان های مازندران، گیلان و گلستان) موظف شد ضمن نظارت فنی و اجرایی بر روند انجام عملیات مذکور، گزارش عملکرد اعتبارات فوق را هر سه ماه به سازمان های برنامه و بودجه کشور و مدیریت بحران کشور ارسال نماید.

بارج بندرترکمن در حال تجهیز نهایی است

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار گلستان از مراحل پایانی عملیات تجهیز بارج بندرترکمن خبر داد. میرمحمد غراوی اظهار کرد: بارج بندرترکمن در حال تجهیز نهایی است تا بتوانیم امکانات و تجهیزاتی که مورد نیاز طرح گردشگری آشوراده است را به جزیره حمل کنیم. وی افزود: این سازه در اجرای طرح طبیعت گردی آشوراده بکارگیری خواهد شد. غراوی توضیح داد: در روی این سازه، کاتر ساکشن هم نصب شده که بتواند در مواقع بحران مصب رودخانه های گرگانرود و قره سو را هم لایروبی کرده و سرعت جریان سیلاب به خلیج گرگان را افزایش دهد. وی بیان کرد: پروژه در حال تجهیز نهایی و رو به اتمام است و بزودی از آن بهره برداری خواهد شد. گفتنی است که سازه بارج در ابعاد ۱۰ متر در ۲۸ متر به وزن ۸۰ تن و میزان بارگیری ۱۰۰ تن تحویل اداره بنادر و کشتیرانی شده و در محل اسکله بندرترکمن مستقر است. از این بارج برای انتقال مصالح و ماشین آلات جهت اجرای ساخت پروژه های گردشگری در آشوراده و همچنین لایروبی کانال های منتهی به خلیج گرگان بکارگیری می شود و اجرای این سازه سهم بسزایی در سهولت تردد شناورها و اعزام به گشت ها و همچنین انتقال تجهیزات سازمانی به جزیره آشوراده خواهد داشت.